6. Результати опитування щодо можливості запровадження е-гривні. *Національний банк України.* URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/E-hryvnya_2021.pdf.

Abstract: *The main legislative documents in the regulation of the digital currency of the central bank in Ukraine are indicated. The essence of TsVTSB and its purpose have been determined. The general results of the first testing of the digital currency of the central bank in Ukraine and the main aspects of the second e-hryvnia pilot project were considered. The prospects for the introduction of the digital hryvnia in Ukraine were demonstrated.*

Keywords: *digital currency, central bank, Ukraine, prospects, digitalization.*

Науковий керівник:
Боднар О.А.
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.22:330.16

ПРИКЛАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Левицька Анна Олегівна,
здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *розглянуто розвиток корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур в Україні; конкретизовано розробку моделей корпоративної соціальної відповідальності, наведено декілька прикладів соціальної відповідальності в країні.*

Ключові слова: *корпоративна соціальна відповідальність, бізнес, компанія.*

Розвиток українського бізнесу та інтеграція України у світову економічну систему ставить перед українськими компаніями нові питання, одне з яких стосується корпоративної соціальної відповідальності. Сьогодні соціально відповідальне ведення бізнесу є загальноприйнятим правилом, якого дотримуються багато великих, середніх і навіть малих та середніх підприємств у всьому світі. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні все ще перебуває на початковому етапі свого розвитку. Успішний соціально відповідальний бізнес забезпечить сталий соціально-економічний розвиток України. [1].

Розв’язання цих проблем залежить від свідомої дії та сфери діяльності кожної людини. Корпоративний сектор не є винятком, він демонструє зразкову соціально відповідальну позицію через свідоме виробництво, мінімізацію впливу на довкілля, відповідальне ставлення до споживачів, просування соціально відповідального ставлення в суспільстві та активну участь у вирішенні важливих соціальних проблем. Це бажаний внесок кожного бізнесу у

розв’язання серйозних проблем. Соціальна відповідальність є інструментом для досягнення цих важливих соціальних результатів у бізнес-секторі.

Під соціальною відповідальністю слід розуміти добровільну реакцію компанії на соціальні проблеми суспільства. Реакція може проявлятися у вигляді відповідального ставлення до виробництва та дотримання законодавства, а може бути активною у вигляді спонсорства та допомоги людям які цього потребують. На перший погляд, така діяльність не здається перспективною для компаній. Адже їм потрібно витрачати час на пошук шляхів участі в соціальній допомозі та витрачати кошти на реалізацію своїх планів.

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – це управлінська концепція, яка дозволяє компаніям інтегрувати соціальні та екологічні питання у свої бізнес-операції та взаємодіяти зі своїми зацікавленими сторонами. У сучасному соціально свідомому середовищі працівники та клієнти цінують компанії, які надають пріоритет соціальній відповідальності, і витрачають гроші на них.

Звичайно, основна проблема полягає в максимізації прибутку, але не слід вважати, що соціальна відповідальність не приносить матеріальної вигоди. Завоювавши довіру громадськості до своїх продуктів і послуг, компанія може збільшити свої продажі, а отже, і прибутки. Корпоративна соціальна відповідальність є проявом нормальної діяльності комерційного підприємства. Буде компанія соціально відповідальною чи ні, залежить від її моральних принципів і переконань.

Розробкою моделей корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) вже давно займається низка дослідників. Філософське, інституційне та організаційне бачення моделі соціальної відповідальності виокремлювали С. Вартік та П. Кохан. Рівень прийняття корпоративної соціальної відповідальності та її ефективність для компаній досліджували Д. Свонсон та Д. Вуд, які виокремили принципи, процеси та результати. Це не часто відчувають компанії, які працюють у країнах, які розвиваються. Вагомий внесок у розвиток теорії корпоративної соціальної відповідальності зробили вітчизняні науковці, зокрема Н. Бібік, О. Карпенко, А. Колото, Н. Правдюк та ін.

Найбільш визнаними у діловому світі та бізнес-середовищі є підприємства, місією яких є покращення якості життя в суспільстві через реалізацію бізнес-ідей. Такі ідеї часто спрямовані на досягнення сталого розвитку через активне використання економічно обґрунтованих інновацій, водночас розширюючи доступ до якісних товарів, робіт та послуг для членів суспільства. Тому корпоративна діяльність має бути спрямована на дотримання відповідального підходу до організації та ведення бізнесу, беручи до уваги концепцію корпоративної соціальної відповідальності як ключову стратегію [2].

Ще одним способом розв’язання соціальних проблем є створення соціальних підприємств. Варто зазначити, що соціальна відповідальність і соціальне підприємництво – це не одне й те саме. Основна відмінність полягає в місії. Коли компанія виконує свою соціальну відповідальність, вона не відмовляється від своєї основної мети-максимізації прибутку. З іншого боку,

соціальні підприємства створюються лише з благородних мотивів, і їхня головна мета – розв'язувати соціальні проблеми. Корпоративна соціальна відповідальність є проявом нормальної діяльності комерційних підприємств. Буде компанія соціально відповідальною чи ні, залежить від її моральних принципів і переконань.

А що ж з приводу прикладів соціальної відповідальності на практиці? Які компанії є соціально відповідальними, а які ні? Наприклад, Coca-Cola та українська компанія «Оболонь». Про ці компанії можна сказати, що вони є соціально відповідальними. Безвідходне виробництво також відіграє особливу роль. Однією з цілей компанії є ефективне використання пакувальних матеріалів, включаючи повну переробку та збільшення повторного використання. Метою компанії - відновити та переробити 100% власних еквівалентів упаковки на ринку. У 2019 році 35% всієї упаковки на ринку було відновлено та перероблено.

«Оболонь» – це провідна соціально відповідальна компанія в Україні. Компанія вирішила зосередитися на актуальних для України питаннях підтримки збройних сил, розвитку освіти та спорту. Компанія підтримує футбольний клуб «Оболонь Бровар». Наразі команда гравців представляє Київ у матчах Першої Ліги національного чемпіонату країни. З часу свого заснування він також долучився до видання понад 200 підручників, посібників, довідників, романів, наукової, історичної та дитячої літератури.

Серед українських соціальних підприємств – ресторан громадського харчування Urban Space 100, пекарня «Горіховий дім» та громадська організація «Дивовижні».

Пекарня «Горіховий дім» спочатку була не урядовою організацією, яка підтримувала жінок з житловими та особистими проблемами. Організація фінансувалася за рахунок державного гранту. Однак засновники організації вирішили створити компанію з випікання різноманітної випічки та інвестувати отримані кошти у продовження роботи організації. Таким чином, проблема інвестицій була вирішена, і організація стала менш залежною від державної допомоги. Це гарний приклад успішного соціального підприємства.[3].

Корпоративною соціальною відповідальністю і стратегією сталого розвитку є невід'ємною частиною ДНК l'oréal. L'ORÉAL має програми, спрямовані на підтримку жінок і визнання їхньої ролі в суспільстві. Вона підтримує громади під час пандемій і робить конкретні кроки для вирішення серйозних екологічних і соціальних проблем. У 2020 році L'ORÉAL втретє присуджено Премію Україна-L'ORÉAL-ЮНЕСКО «Жінки в науці», яка має на меті відзначити молодих жінок-науковців та заохотити жінок обирати наукову професію. Четвертий сезон освітня програма «Краса для всіх» від L'ORÉAL в Україні у партнерств із фондом ООН у галузі народонаселення (UNFPA) допомагає жінкам, які постраждали від домашнього та гендерно зумовленого насильства, безкоштовно освоїти професію перукаря. У межах боротьби з Covid-19 L'Oreal Україна також передала понад 100000 одиниць продукції, включаючи спиртові гелі для дезінфекції рук, лікарням, аптекам та продовольчим мережам.

Ще одним прикладом соціальної відповідальності підприємства в Україні є «МЕТРО Кеш енд Кері Україна» – полягає у створенні умов для підвищення рівня життя працівників та їхніх родин, а також громади та суспільства в цілому, з постійним фокусом на етичному веденні бізнесу та внеску в економічний розвиток. Діяльність компанії, як і багатьох учасників рейтингу, містить посилання на принципи сталого розвитку ООН. Серед повсякденної діяльності включає виявлення ризиків та запобігання негативним наслідкам; забезпечення екологічних, соціальних та економічних стандартів якості для мінімізації репутаційних та комерційних ризиків; мінімізацію впливу непередбачуваних витрат, які можуть виникнути через коливання цін на енергоносії та сировину [4].

Іншими словами, соціальна свідомість є дуже важливою темою сьогодні. Важливо, щоб вона проявлялася і в бізнес-секторі. Звичайно, бізнес-сектор сам по собі не може вирішити всі нагальні проблеми суспільства. Але за такими напрямками, як корпоративна соціальна відповідальність та соціальне підприємництво – майбутнє бізнесу. Такі заходи допоможуть вирішити багато соціальних проблем і є важливим кроком у розвитку України та українського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Комаров К.В., Ковальчук Н.В. Соціальна відповідальність як складова стратегії бізнесу на підприємствах України. URL: http://surl.li/hehyr.

2. Фролова Л.В., Єрмак С.О. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності серед бізнес-структур України. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL: http://surl.li/rxleh.

3. Малець Д.Р. Соціальна відповідальність підприємств та соціальне підприємництво як майбутнє підприємницької сфери. URL: http://surl.li/rxlgs.

4. Топ-25 найкращих програм КСВ. URL: http://surl.li/rxlho.

5. Сіренко Н. М., Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Інституціональне забезпечення локальної соціальної відповідальності суб'єктів аграрного сектора економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Т. 1. № 32, 2020. С. 536-544.

Abstract: *This thesis considered the development of corporate social responsibility of business structures in Ukraine, specified the development of models of corporate social responsibility. Several examples of social responsibility in the country were given.*

Key words: *corporate social responsibility, business, company.*

Науковий керівник:
Мікуляк К.А.,
асистент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет